

עיתונאים בווינגטון, שהוא מתנגד באורח נחרץ לכל משאדמות עם אש"ף, אסילו אם באירגון הסלסטיני יכיר בישראל.

הוא לעג כפומבי לדיעה שהביטחון הוא השלום. זה נכון, אולי, לגבי גבול ארצות-הברית-קנדה, אבל לא לגבי המזרח התיכון, טען המועמד לתפקיד שר, וכך סגר, כאלגנטיות, אופציה ניסת לשלום.

מפ"ם נהנית

את חשבון שנת כהונתו כשגריר ישראל בארצות-הברית אין צורך לעשות עם ארנס. הוא אמנם הוגרר על-ידי הכתבים הישראליים בווינגטון כ-כוכב תיקשורתי, אבל את הסיכום האמיתי הוא ערך בכבודו ובעצמו. ערב שבו לישראל, בשבוע האחרון של פברואר, אמר ארנס לניו-יורק טיימס שיחסי ישראל-ארצות-הברית הם הגרועים ביותר בתולדות שתי המדינות.

קשה היה להביע תמיהה כלשהי. אחרי הכל, כתמכתו הנלהבת של ארנס עצמו רחתי ישראל את תוכניתו של נשיא ארצות-הברית לשלום במרחב, מבלי שאף העמידה פנים כמעוניינת בה רצינות.

אבל ארנס לא הסתפק באקורד אחרון זה. יומיים אחרי הראיון בטיימס איים על סוריה כמכת-תע מוחצת, אם מדינה זאת תמשיך בהצטיינות הקרחנית שלה בפני סובייטי. ההצהרה של ארנס הופיעה בעיתון הקאליפורני החשוב, לוס אנג'לס טיימס, וחזקה את התרמית המקובלת על חוגים אינטלקטואליים כמערכ ארצות-הברית, ישראל היא מדינה תוקפנית, שחותרת-קרבית.

ארנס נכנס, איסוף, לתפקיד, כשהכל מרעפים עליו תיש בחות ואיחולי כל טוב. במרס 1983 שיבח חיב מס' ויקטור שפיטוב את מדיניותו של ארנס. ההלכות נברנות, סיגנון מתון, התמוגג בפניו חברים-לספסל הכנסת התלוצצו שהוא נהג לשפשף מדי פעם את עיניו כדי להיווכח בפעם האלף ששרון אינו יושב עוד בברשת שררה-ביטחון.

הסיפור הזה מאפיין את התרבות הפוליטית בישראל יותר מאלפי מאמרים. כחודש שקדם להצהרות-האהבה של שפיטוב הספיק ארנס לבקר בלבנון. הודיע לחיילים שלא תהיה נסיגה לפני שיושגו מטרות-המילחמה ולגנות את הפגנות מנהג השלום, הודיע לפולשים היהודים בחברון שהם, אינם מנשלים אלא בונים, ואף לטעון שהרחבת ההתנתקות תרתיע גורמים קיצוניים, (הכוונה, כמובן, לגורמים פלסטיניים, אם קיוו שפיטוב וירדיו, שירבי-השבח שלהם יתרמו למיתונות של ארנס, הם טעו. כחודשי האביב מצד, אחרי קבלת-האיש האוהרת מצד, היונים, הספיק ארנס לתקוף את רונלד רגן ואת קאספר ויינברגר על נסיונותיהם ללחוץ על ישראל, לאיים פעמים רבות על סוריה (תוך שילוב של ניציות ועמדה אנטי-סובייטיים, המאפיינים אותו יותר מכל מדינאי ישראלי אחר, מילכר מנחם בגין). להכריז על שיקום הרובע היהודי בחברון, לצפות להקמת 'מאות' ישובים יהודיים ביהודה ושומרון תוך 30 השנים הבאות, להתלונן (רווקא בראיון נדבר) שהלחץ הצבירי והפגנות-השלום מנעו הסכם טוב יותר עם לבנון.

בנושאים מסוימים עלה ארנס אסילו על קודמו בנימת האיום שבדבריו.

בינוי '83 אמר ארנס, בראיון לעיתון הצרפתי לה זורנאל דה ודימנאש, שישראל לא תהסס להפציץ ולהשמיד כל כור גרעיני שיקימו הערבים. באותו שבוע הודיע שר הביטחון לירדו, שרהחץ האמריקאי ג'ורג' שולק, שאין לצפות מישראל להגמיש עמדות מדיניות, כתמורה להפשרת הטכנולוגיות האמריקאיות

מישה ארנס: חיים שכאלה

פרס ישראל עבור פיתוח מטוס הערבה, התקרב מאוד לעזר וייצמן. ב-1973 נבחר ארנס לכנסת, במקום ה-32 ברשימת-הליכוד. (בבחירות 1977, בחירות המהפך, היה כבר במקום ה-14). להפתעת הכל התגלה כעסקן מיפלגתי די ממוחל. הוא כרת ברית עם הקבלן דוד שטרן, אחיו של 'יאיר' האגרי, עם יגאל כהן-אורגד ויוסף רום שרהאוצר המפא"ניק, פנחס ספיר לגבור על העסקן הוותיק ועתייר הנכסים יוסף קרמרמן (שכמו חותנו, יעקוב מרדור, נהנה מחסדיו של שרהאוצר המפא"ניק, פנחס ספיר המנוח), להשתלט על סניף חשוב באזור תל-אביב.

ב-1975 הציע לו שרהביטחון, שימנע פרס, את תפקיד המרען הראשי של משרד-הביטחון, במקום יובל נאמן שפרש. ארנס התייעץ עם מנחם בגין, וסירב לקבל על עצמו את התפקיד.

ב-1977 נבחר כיו"ר ועדת-החוקץ הביטחון של הכנסת, התנגד נמרצות להסכמי קמפ-דייב, ובעיקר לנסיגה מסיני, ואף הצביע נגדם.

אחרי התפטרות וייצמן מתפקיד שרהביטחון ב-1980, סירב ארנס לקבל על עצמו את התפקיד, כדי שלא ייאלץ לפקח על הריסת ימית. בפברואר 1982 נשלח לווינגטון כשגריר, עשה עבודה הסברתית מעולה, אך לא שינה במאומה את השקפותיו הניציות. בדיוק שנה מאוחר יותר, אחרי החלטות ועדת-כהן נגד אריאל שרון, החליף אותו ארנס כשרהביטחון.

ארנס נהנה בעקיפין מפרישתו של בגין, הידק מאוד את יחסיו עם ראש-הממשלה החדש, יצחק שמיר, חרף התחרות הסמוייה ביניהם לטווח ארוך, וסייע למקורבו יגאל כהן-אורגד לזכות במישרת שרהאוצר. ארנס גר בשכונת-הדיוקרה סביון, והוא אף לארבעה גלדים.

רוב חבריו מארצות-הברית, ורק האר"גניטיניים נשארו במקום. הוא ניסה להתקבל לעבודה בבדק (שקדם לתעשייה האווירית) ונפסל על-ידי ראש השירות, איסר ראל, בשל 'אייכשורת אידיאולוגית'. פסילה זאת אושרה, לפי דיווח מסויים, על-ידי שימנען פרס.

ארנס ירד לקאליפורניה, חזר ארצה ב-1957 כפרופסור להנדסה אווירונאית טיט בטכניון. ב-1962 התמנה כסגן מנהל התעשייה האווירית, קיבל

בשנות לימודיו האחרונות היה פעיל מאוד בבית-ד. ב-1948 התייצב במפקדת אצ"ל בפאריס, החמיץ את ההפלגה באוניית-הנשק אלטלנה (שהושמדה על-ידי 'התותח הקדוש' של דויד בן-גוריון) מכיוון שנשלח למרוקו, לארגן שם את התנועה הציונית-הלאומית במחתרת.

ארנס הגיע ארצה במארס 1949, עבר במחצבה, והיה ממיסדי מבואות בית-ד בפדודור ירושלים. אחרי כשנה עזב את המשק, כמו

ארנס נולד ב-1925, בקובנה, לאב תעשיין אמיד ולאם רופאת-שיניים. הוא גדל בריגה, לאטווייה, והיגר עם משפחתו לארצות-הברית ערכה-המיל' חמה, ב-1939.

הוא סיים תיכון בארצות-הברית, למד במכון הטכנולוגי היוקרתי במסצ'וסטס (אם-אייטי) בבוסטון. ב-1944 התפיק ומנית את לימודיו, התגייס לחיל-ההנדסה של ארצות-הברית, חזר למיכללה עם תום שרותו, סיים אותה בהצטיינות באביב 1948.

ארנס: מישפחה שכזאת

יגאל הוא חבר בקבוצה הפוליטית הידועה בשם מצנן תל-אביב. מזה 15 שנים. הוא דוגל במיורח-תיכון סוציאליסטי, ומתנגד לכל לאור מנות. גם לאומנות ערבית. אם אזרחי ישראל יסרבו לקבל על עצמם איחוד עם הפלסטיניים במיסגרת מדינה חילונית אחת, מוכן יגאל לכינון שתי מדינות, פלסטינית וישראלית לא-ציוניות. מבחינה אידיאולוגית הוא רואה בציונות תפיסה זענית, ובתנועה הציונית סופרמרקט, הכולל יסודות פאשיסטיים רבים.

גם בתקופת לימודיו בברקלי פעל יגאל למען רעיונותיו עם 'ישראלים ויהודים לא-ציונים ועם ערבים ואמריקאים מתקדמים'. עד היום הוא מקבל מחבריו בישראל חומר-הסברה של מצנן. בארבעה החודשים הראשונים לכהונתו של משה ארנס כשגריר בווינגטון, גזר עליו יגאל שתיקה. עם פרוץ מלחמת-הלבנון, ביוני 1982, חזר לפעילות מלאה, ואף השתתף בפעילות הפגנתית ליד נציגות ישראל בקאליפורניה. חבריו-לתנועה מספרים שיגאל הוא צעיר פתוח וחביב, פחות מופנם מאשר אביו, אבל, לא בדיוק טיפוס הפעיל הנמרץ. יחסיו עם האב הם פרובלמטיים, אבל אין ניתוק. משה ארנס ידוע כאיש-מישפחה חם, ואין ספק שעמדות בנו גורמות לו צער רב. עם זאת, הוא הכיר, בראיון עיתונאי לפני שנה, בזכות בנו לדיעה משלו. יגאל ארנס לא שירת בצה"ל - עובדה המביכה, כמובן. אדם השולח חיילים לקרב כשרהביטחון.

שרהביטחון אכל הרבה מרורים משני בני-מישפחה קרובים: אחיו, הפרופסור ריצ'ארד ארנס מפילדלפיה (61), שנפטר בשבוע שעבר, ובנו יגאל ארנס (32), מלוס-אנג'לס. ריצ'ארד ארנס, מישפטן ידוע ועתייר-יוקר, הסתייג מאז ומתמיד מהרעיון הציוני. בתקופת-כהונתו של משה בווינגטון הירבה להשמיע הצהרות בגנות המדיניות הישראלית בשטחים הכבושים ובלבנון. הוא הופיע תדירות בפורומים פרו-פלסטיניים, הישווה את פעולות ישראל כלפי השבויים במחנה אל אנסר בדרום-לבנון לפעולות אינקוויזיציה וכמעשים נאציים. האח טען שישראל עלולה לגרום לעימות גרעיני, והוקיע את חוסר-נכונותה לחתום על האמנה לאיסור הפצת נשק גרעיני. משה ארנס, אגב, הוא מאדריכלי המדיניות הישראלית בשטח זה. תמך תמיד בדרך הסטראטגית של שימנען פרס, הדוגלת באיום מוסווה בנשק זה. בדוקטרינה זאת תומכים יונים רבות בתנועת-העבודה, ובכללם לובה אליאב. יחסי ריצ'ארד ומשה ארנס היו מנותקים לחלוטין ולא היה ביניהם שום מגע מישפחתי. אני חושב שמישה הוא מיקרה אבוד. יש להניח שגם הוא רואה בי מיקרה אבוד. אמר ריצ'ארד לפני שנה לכתב ווינגטון פוסט. היחסים עם הבן, יגאל, מסובכים עוד יותר. יגאל ארנס מכהן כיום כפרופסור למדעי-המחשבים בלוס-אנג'לס, והוא בוגר מצטיין של מיכללת-הדיוקרה ברקלי ליד סאן-פרנסיסקו.

אמר שרהביטחון לכתב לוס אנג'לס טיימס ביולי '83, ויצר כהלה של ממש במישרד-החץ האמריקאי. לפני חודשים מעטים, כשיאסר עראפת נלחם על חייו בטריפולי, פטר ארנס את אש"ף ככנופיית טרור בלתי-רצינית, שישראל לא תדבר

הישראלי הוא השלישי בגודלו בעולם אחרי האמריקאי והסובייטי, העניק שוב ושוב הצדקה רטרואקטיבית למלחמת-הלבנון, גם בנושא הגדה היה ארנס חד, וסופר-ניצי. בסופו של דבר אנחנו נחיל את הריבונות היהודית ביהודה ושומרון,

עבור פיתוח מטוס הלבאי, נושא קרוב מאוד ללבנו של מי שהיה סגן-מנהל התעשייה האווירית. לאורך כל שנת 1983 המשיך ארנס לנקוט בנעמה תוקפנית ביותר כלפי הערבים. הוא הוזהר את סוריה כימעט בכל שבוע, ציין שחיל-האוויר

אתה, לעולם". ארנס איים על יורי-אבנים בגדה המערבית בהריסת ובאטימת בתים, הרטיט את ליבם של יפה-הנפש בכנסת (דצמבר '83) כנאום קלאסי של 'יורים ונוכחים', שבו תיאר את הסבל הנפשי הנגרם לו כשהוא מורה לפוצץ בתים.